

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ROTONDES

PROVINCIALE WEG N239

ROTONDE LANGEREIS / ROTONDE ZUIDERZEESTRAAT AARTSWOUD

COLOFON

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ROTONDES

PROVINCIALE WEG N239 WINKEL - MEDEMBLIK

Oosterhout, 26 maart 2019

IND01-0254070.100-1E

croonenburo5

Vestiging Oosterhout

Beneluxweg 125
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
+31 (0) 162 487 500

info@croonenburo5.com

Vestiging Maastricht

Wim Duisenbergplantsoen 21
Postbus 959
6200 AZ Maastricht
+31 (0) 43 325 32 23

www.croonenburo5.com

Vestiging Oosterhout

Beneluxweg 125
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
+31 (0) 162 487 000

info.nl@anteagroup.com

VRIJGAVE

Opsteller(s):
Vincent Smeets

GOEDKEURING

Projectleider:
Mark van der Poll

Datum vrijgave:

26 maart 2019

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
1.1 OPDRACHTOMSCHRIJVING	5
1.2 AFBAKENING PROJECT	5
1.3 LEESWIJZER	5
2. RANDVOORWAARDEN	7
2.1 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE	7
2.2 LANDSCHAPVISIE	9
2.3 ECOLOGIE EN BIODIVERSITEIT	9
3. RUIMTELIJKE ANALYSE	11
3.1 KRUISING LANGEREIS	11
3.2 KRUISING ZUIDERZEESTRAAT	13
4. SCHETSONTWERP ROTONDES	15
4.1 BASISIDEE	15
4.2 ROTONDE LANGEREIS	15
4.3 ROTONDE ZUIDERZEESTRAAT	19

Luchtfoto N329 kruising Langereis en kruising Zuiderzeestraat (Bron cyclomedia)

INLEIDING

1.1 OPDRACHTOMSCHRIJVING

In opdracht van de Provincie Noord-Holland verzorgt de Antea Group het voorontwerp (VO) voor het grootonderhoud en de reconstructie van de N239, gelegen tussen Winkel en de aansluiting op de A7, ter hoogte van Medemblik.

In opdracht van de Antea Group verzorgt CroonenBuro5 de landschappelijke inpassing van twee rotondes en de 3D visualisaties.

1.2 AFBAKENING PROJECT

De scope van de werkzaamheden omvat de reconstructie van het gedeelte tussen km. 13.90 tot km. 22.40 inclusief twee nieuwe kruispuntoplossingen in de vorm van rotondes.

Het betreft de kruising van de N239 met de Langereis/Westfriesedijk en de kruising van de N239 met de Zuiderzeestraat/Koggenrand.

1.3 LEESWIJZER

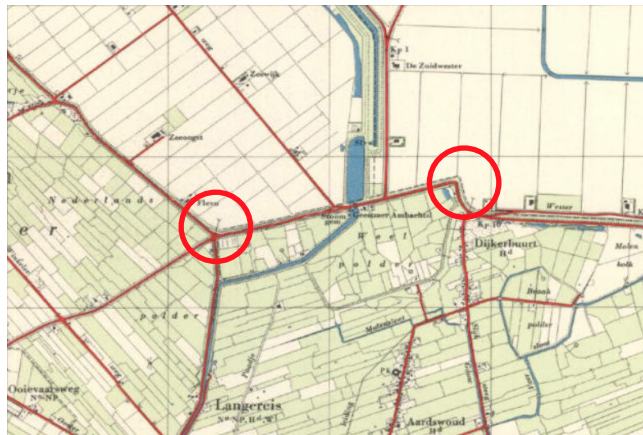
In hoofdstuk 2 worden de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische randvoorwaarden beschreven.

Hoofdstuk 3 beschrijft de ruimtelijke analyse van de twee rotondes.

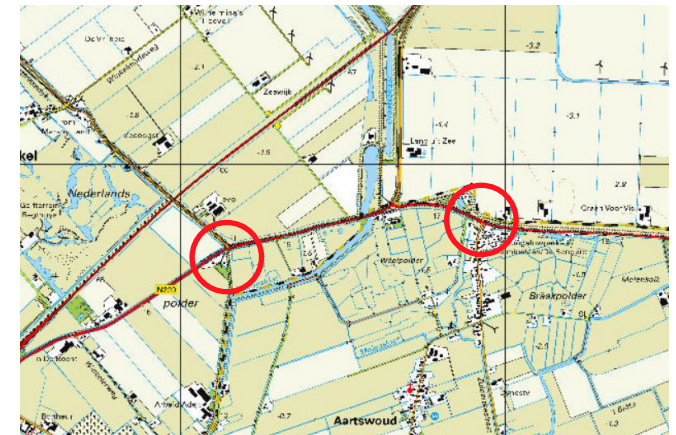
Hoofdstuk 4 beschrijft het basisidee en de schetsontwerpen van twee rotondes. Door middel van enkele 3D visualisaties is de toekomstige inrichting verbeeld.

Topografische kaart 1850

Topografische kaart 1950

Topografische kaart 2017

Cultuurhistorie

Legenda cultuurhistorie

Ontstaan Westfries Omringdijk (Bron Feddes Olthof)

Legenda landschapstypen

Landschapstypen kaart (Bron Provincie Noord-Holland)

RANDVOORWAARDEN

2.1 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

De N239 ligt tussen de kruising Langereis en Medenblik op het noordelijk gedeelte van de Westfrieze Omringdijk. De dijk is totaal 126 km lang, de bouw is 1000 jaar na Chr. gestart. Door zijn grootte en de vele kenmerken van de strijd tegen het water is de Westfrieze Omringdijk zeer bepalend voor het Westfrieze landschap. Elementen zoals oude dijkdoorbraken (wielen en bochten), kleiputten en buitenlandse dijken (= dijkverdedigingssysteem) zijn terug te vinden in het landschap. De oorspronkelijke functie van de Westfrieze Omringdijk, bescherming tegen het water, is niet meer de voornaamste functie. Daarvoor in de plaats zijn functies als natuurontwikkeling, recreatie en landschap gekomen.

De dijk heeft aanzienlijke cultuurhistorische waarden en is in 1983 door het provinciaal bestuur tot provinciaal monument verheven. Het verloop van het tracé is nog bijna gelijk aan het oorspronkelijke tracé, wat deze dijk uniek maakt. Dit betekent een grote continuïteit in het landschap en door de geschiedenis heen.

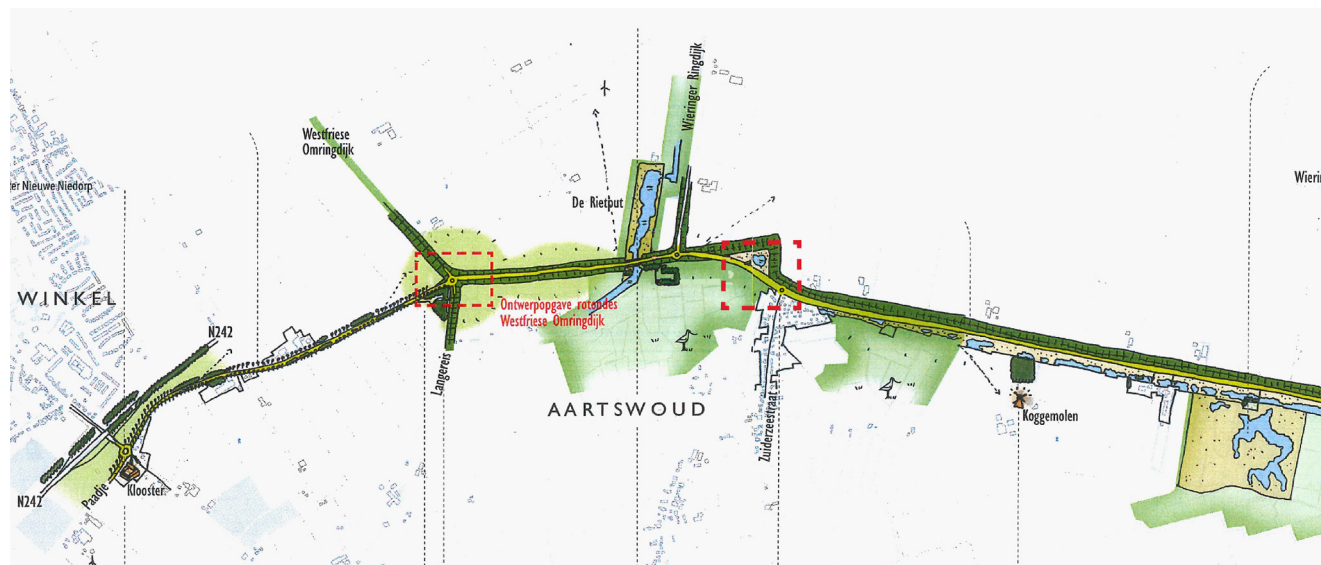
De N239 ligt op de grens van het Oude zeekleilandschap ten zuiden en de nieuwe polders (Groetpolder / Wieringermeer) ten noorden ervan. Tussen de kruising Langereis en Medenblik grenst de dijk aan de zuidzijde van de Wieringermeerpolder. Ten noordoosten van de kruising Langereis is de

Groetpolder gelegen, daterend uit circa 1845.

In 1927 werd met de aanleg van de Wieringermeerpolder gestart. In augustus 1930 viel de polder droog na bemaling en vanaf 1934 werd het nieuwe land in cultuur genomen.

Wieringermeerpolder en Groetpolder worden gescheiden door het Groetkanaal, overgaand in de ringsloot die de N239 tussen Langereis en Zuiderzeestraat kruist. De karakteristiek van beide polders is een strakke geometrische blokverkaveling. Langs de lineaire wegen liggen op een vast stramien agrarische bebouwing en windmolens. Beide polders hebben een zeer open grootschalig karakter.

Ten zuiden van de N239 ligt binnen de Westfrieze Omringdijk het Oude Zeekleilandschap met karakteristieke grillige smalle verkaveling. De verkaveling ontstond vanaf diverse ontginningsassen. De ontginningsassen hebben een hogere bebouwingsdichtheid dan die in de Wieringermeer. De Zuiderzeestraat vormt de huidige ontsluiting van Aartswoud op de N239. Aartswoud dateert al vanaf 1319. In de middeleeuwen en tot aan de drooglegging van eerst het ouderlandentocht en het latere Wieringermeer lag Aartswoud nog aan de Zuiderzee. Aartswoud ligt nog wel aan de Westfrieze Omringdijk, maar de haven is niet meer aanwezig. Ten westen van de Zuiderzeestraat ligt een aandijkingslandschap met grillig verkavelingspatroon.

Landschapskaart (Bron Provincie Noord-Holland)

Weidevogelgebieden en kansrijke bermen

- Voorstel weidevogelkerngebied (grutto)
- Weidevogelkerngebied (grutto)
- Weidevogelkerngebied (scholekster)
- Ecologische potentie bermen hoog
- Ecologische potentie bermen vrij hoog

Legenda Weidevogelkerngebied

- NNN bestaande natuur
- NNN ontwikkelopgave
- NNN grote wateren
- Ecologische verbindingzone
- Onopgelost knelpunt verbindingzone
- Ecoduct
- Faunapassage

Legenda NNN gebied

Natura 2000 en NNN gebied

Langs de Zuiderzeestraat en in Aartswoud komen diverse karakteristieke stolpboerderijen voor. Eén daarvan ligt naast de kruising met de N239.

2.2 LANDSCHAPVISIE

De Provincie Noord-Holland geeft in de uitwerkingsnota Groenzones Provinciale wegen en Vaarwegen Noord-Holland (mei 2016) voor de N239 de volgende aanbevelingen mee:

Tussen Winkel en Westfrieze Omringdijk

- In het opgaande deel van de N329 naar de Westfrieze Omringdijk bestaande wegbeplanting (elzen, meelbes, es) handhaven;
- Op de Westfrieze Omringdijk zicht op het omringende landschap vrijhouden van opgaande beplanting.

Op of langs de Westfrieze Omringdijk:

- Weg langs de Westfrieze Omringdijk onbeplant houden met aan de zuidelijke teen van het talud doorgaande riet en waterzone met wilgenbosjes;
- Zicht op open polder aan zuidzijde, molen en windturbines behouden;
- Accentueren van de coupure ter hoogte van Koggenrandweg.

2.3 ECOLOGIE EN BIODIVERSITEIT

Langs vrijwel de gehele zuidzijde van de N239 ligt een weidevogelkerngebied voor de grutto. Het betreft met name het gebied ten oosten van de ringsloot.

Daarnaast liggen er ten zuiden van de N239 vanaf de kruising Langereis tot aan Medemblik een aantal clusters van NNN gebieden als parels aan een snoer. Een belangrijke eco-passage is gekoppeld aan de ringsloot / De Rietput, gelegen tussen de kruising Langereis en de kruising Zuiderzeestraat.

Voor de kruising Langereis heeft de rotonde niet direct negatieve invloed op het weidevogelgebied omdat deze verder van de weg af ligt. Daarnaast neemt het groen rondom de stolpboerderij veel lichthinder weg. Voor de kruising Zuiderzeestraat geeft de rotonde geen lichthinder naar de omgeving, omdat er voldoende bebouwing aan de zuidzijde aanwezig is.

De ecologische potentie van de bermen N239 zijn niet als hoog aangeduid.

Ruimtelijke analyse kruising Langereis / N239 / Westfriese Omringdijk

N239 Langereis richting Medemblik

N239 richting kruising Langereis in westelijke richting

Langereis richting N239 / Westfriese Omringdijk

Westfriese dijk richting kruising N239 / Langereis

N239 richting kruising Langereis / Westfriese Omringdijk

RUIMTELIJKE ANALYSE

3.1 KRUISING LANGEREIS

De kruising Langereis wordt gekenmerkt door de karakteristieke overgang van de ligging van de provinciale weg N239 op de Westfrieze Omringdijk naar het westelijk lager gelegen zeekleilandschap van de Oosterpolder.

De overgang wordt vanuit de Oosterpolder begeleid door een wegbegeleidende laanbeplanting. De laanbeplanting eindigt naast de dieper gelegen hoog opgaande erfbeplanting van de stolpboerderij Langereis 2/2A. Deze groene massa van populier is vanuit zowel de Westfriesedijk als de N239 in westelijke richting duidelijk in het landschap zichtbaar.

De Westfrieze Omringdijk vervolgt zijn weg in noordwestelijke richting. Op dit gedeelte van de dijk ligt de aansluiting van de Westfriesedijk met aanliggend fietspad. Het fietspad wordt van de weg gescheiden door middel van een houten geleiderail.

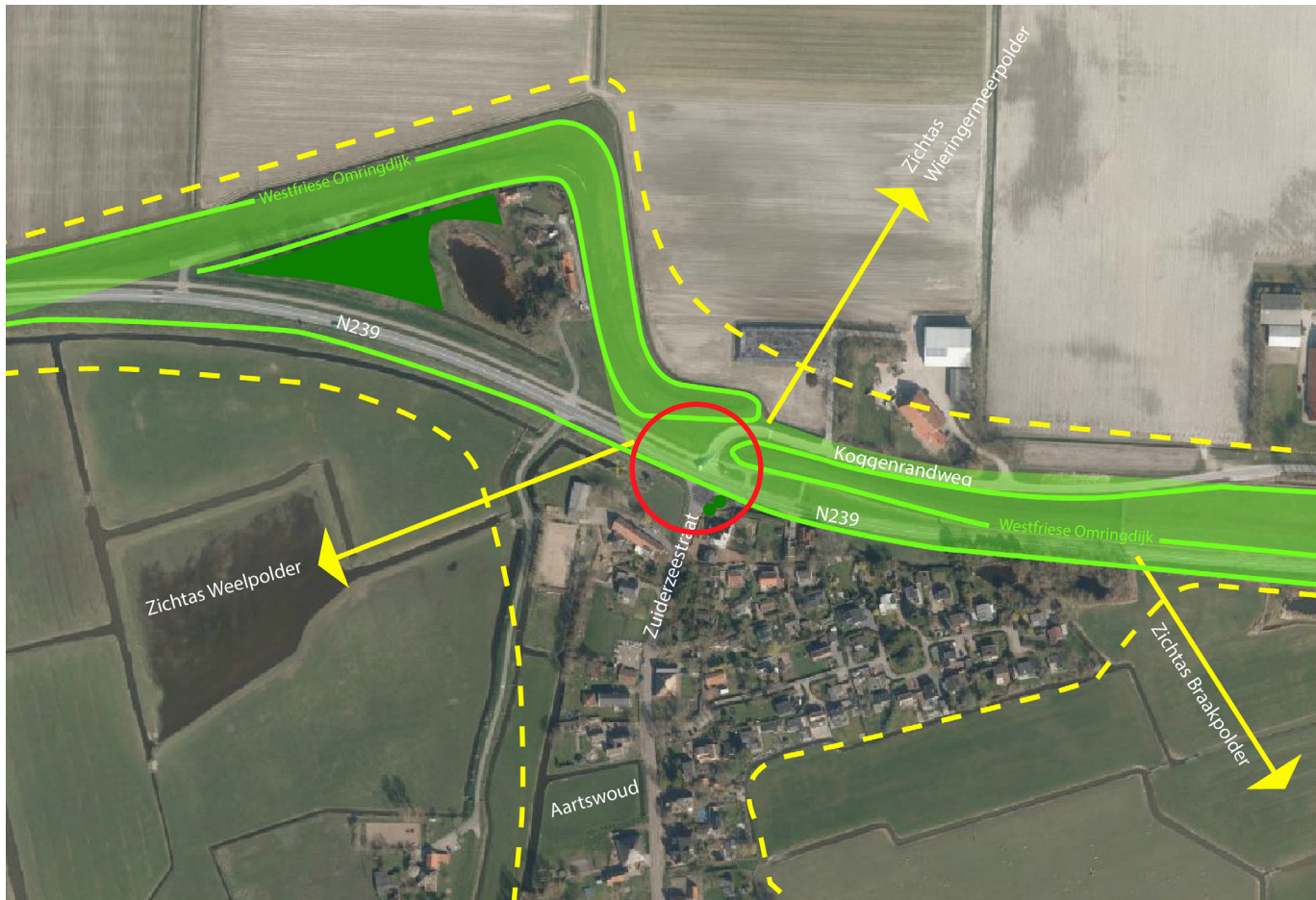
In de richting van Medemblik heeft men vrij zicht in noordoostelijke richting over de open Groetpolder en in zuidoostelijke richting over de open Weelpolder richting Aartswoud. De weg is vrijwel onbeplant met uitzondering van een enkele solitaire boom.

In de aanliggende natuurontwikkelingszone aan de zuidzijde van de dijk komt opgaande beplanting voor.

Voorgenomen ontwikkeling kruising Langereis:

Op de locatie van de huidige kruising Zuiderzeestraat/Koggenrandweg met de provinciale weg N239 is een rotonde voorzien. De benodigde ruimte voor de rotonde wordt aan de zijde van de Oosterpolder gezocht. Hier zal de bestaande sloot in westelijke richting worden verschoven.

De bestaande taluds van de Westfrieze Omringdijk aan de Groetpolder blijven onaangetast.

Ruimtelijke analyse kruising Zuiderzeestraat - N239 / Westfrieze Omringdijk

N239 richting kruising Zuiderzeestraat (links Westfrieze Omringdijk)

Zuiderzeestraat richting kruising N239 - Koggenrand

Doorsteek Koggenrand Westfrieze Omringdijk naar N239

Kruising Koggenrandweg- Zuiderzeestraat met N239

N239 richting kruising Zuiderzeestraat - Koggenrandweg

3.2 KRUISING ZUIDERZEESTRAAT

Vanuit westelijke richting komt de N239 van ligging op de Westfrieze Omdijk in een halfverdiepte ligging richting Zuiderzeestraat te liggen. Deze overgang ligt ongeveer ter hoogte van de groene spie / ontsluiting woningen Westfriesedijk 5/7.

De halfverdiepte ligging heeft als ruimtelijke consequentie dat het zicht in noordelijke richting wordt afgeschermd door de Westfrieze Omringdijk en het beeld in zuidelijke richting vrij blijft met zicht op Aartswoud.

De entree van Aartswoud wordt bepaald door het ensemble van de stolpboerderij, omringd door een beukenhaag met twee fraaie bomen.

Aan de westzijde van de Zuiderzeestraat ligt een langgerekte boerderij meer naar achteren met aan de provinciale wegzijde een paardenweide met houten hekwerk. Op de rand van de paardenweide staat een trafo huisje.

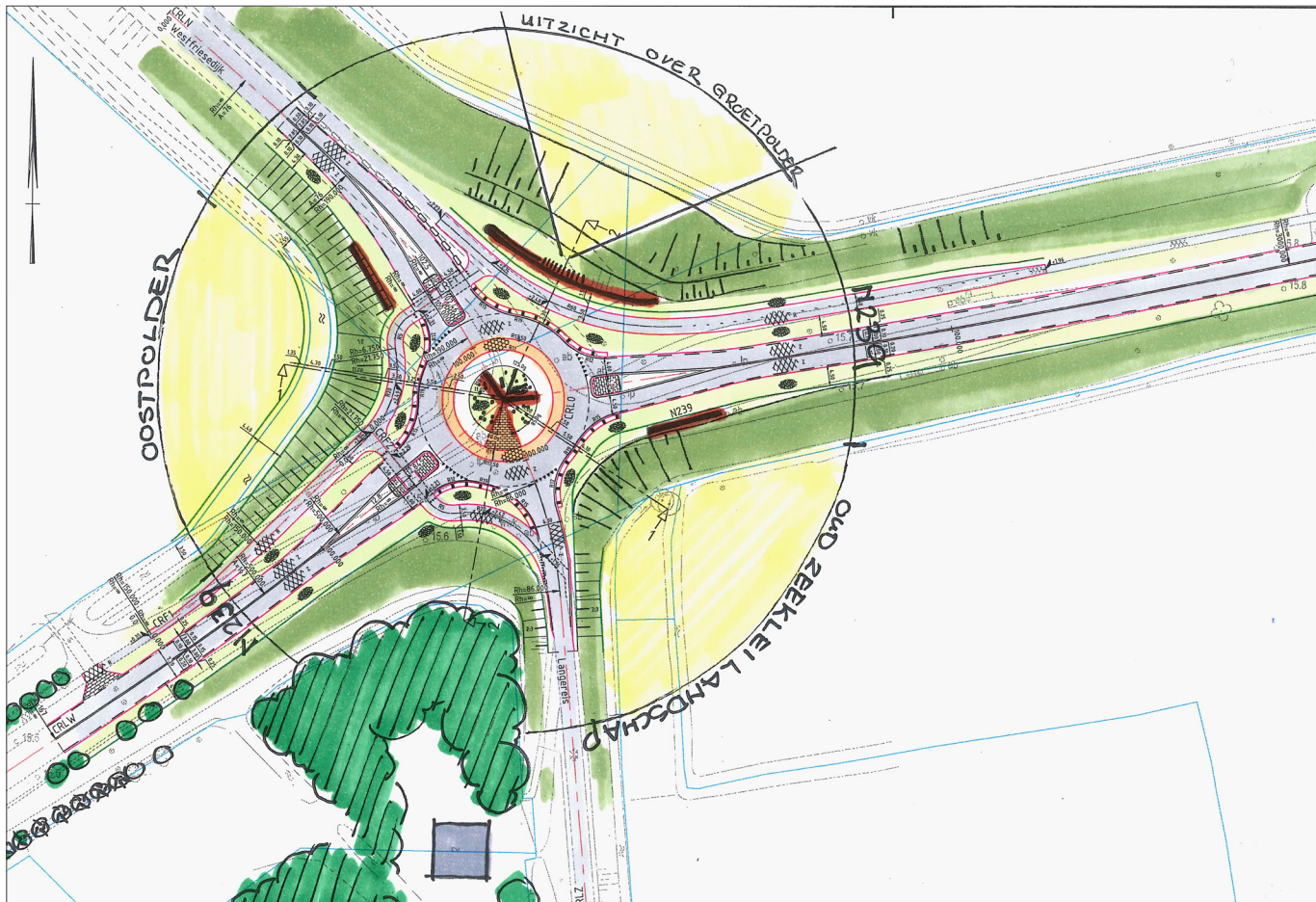
Aan de noordzijde van de kruising takt de ontsluiting Koggenrandweg aan. Deze weg doorsnijdt de Westfrieze Omringdijk en ontsluit de agrarische bebouwing in de Wieringermeerpolder.

Vanaf dit punt heeft men in noordelijke richting fraai zicht op de grootschalige verkaveling, de verspreid liggende agrarische bebouwing en windmolens in de Wieringermeerpolder.

Voorgenomen ontwikkeling kruising Langereis:

Op de locatie van de huidige kruising Zuiderzeestraat/ Koggenrandweg met de provinciale weg N239 is een rotonde voorzien. De benodigde ruimte voor de rotonde past binnen de Westfrieze Omringdijk en de entree Zuiderzeestraat.

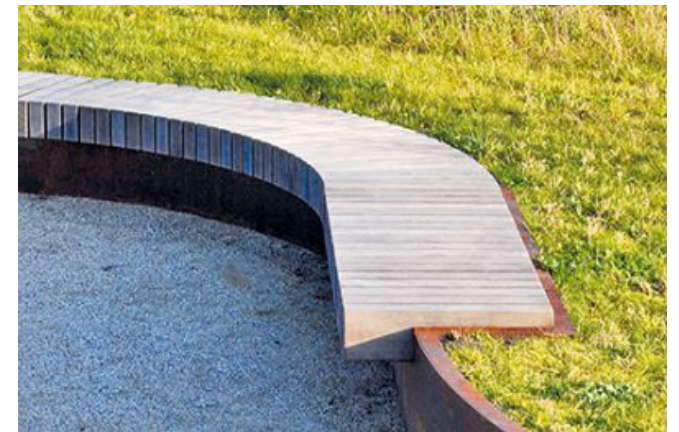
Van het perceel Zuiderzeestraat 59 is grond benodigd voor de rotonde en het aangrenzende fietspad. Het trafo huisje kan worden behouden.

Schetsontwerp rotonde Langereis - N239 / Westfriesedijk

Uitgesneden belettering

Houtenzitbank op omgebogen cortenstalenwand

SCHETSONTWERP ROTONDES

4.1 BASISIDEE

Het basisidee voor de rotondes Langereis en Zuiderzeestraat bestaat uit het voelbaar maken voor de passant van de Westfriese Omringdijk. Daarbij wordt de openheid van het landschap met zijn vergezichten gerespecteerd door geen beplantingen aan de rotondes toe te voegen. De inrichting van de rotondes moet een herkenbaar wegbeeld opleveren. De toe te passen materialen maken deel uit van één familie maar worden per rotonde op een andere wijze toegepast. Voorgesteld wordt hier gebruik te maken van cortenstaal. De uitgesneden belettering van de rotonde Langereis wordt aangebracht op de cortenstalen coupure wand van de rotonde Zuiderzeestraat/Koggenrandweg.

4.2 ROTONDE LANGEREIS

Voorgesteld wordt openheid te respecteren en geen opgaande beplanting aan te brengen in de buurt van de rotonde. Het ensemble van de woning Langereis 2 met de aanwezige erfbeplanting markeert de toekomstige rotonde vanuit het landschap.

Gekozen is de ligging en richting van de Westfriese Omringdijk voelbaar te maken voor de weggebruiker. Hiervoor wordt aan de noordoostzijde van de rotonde aan de zijde van de Groetpolder een 40 meter lange 100 cm hoge wand van cortenstaal geplaatst waarin het woord Westfriese Omringdijk- Groetpolder centraal in de wand in 30 cm grote letters wordt gefreesd.

De wand loopt naar beide uiteinden af tot een hoogte van 40 cm. De noordelijke kop van de 40 meter lange wand wordt omgebogen (straal 50 cm) en aan de bovenzijde voorzien van houten bekleding over circa 4.00 meter, zithoogte 45 cm. Op deze plek wordt een recreatief rustpunt gecreëerd met uitzicht op de Groetpolder. De zitplek kan worden verbijzonderd door middel van een educatiebord waarop de geschiedenis van de Groetpolder uiteen wordt gezet. Daarnaast kan een oplaadpunt voor elektrische fietsen of telefoons worden aangebracht.

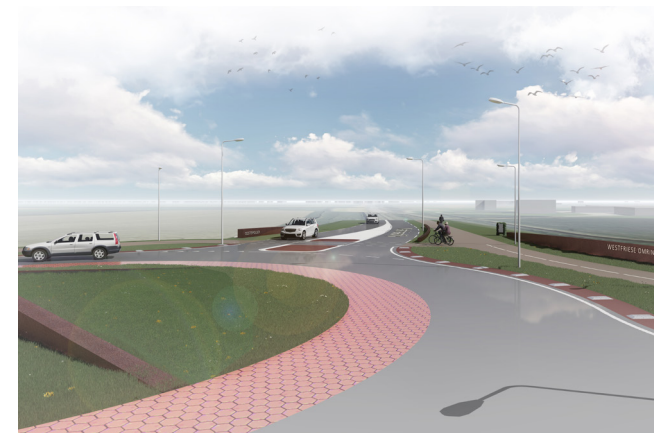
Aan de westzijde van de Westfriesedijk en aan de zuidzijde van de N239 worden twee 15 meter lange en 80 cm hoge halve bogen van cortenstaal geplaatst om de richting van de dijk te markeren. Het hoogste punt wijst naar de zuidwestelijke punt van de rotonde waar de N239 richting Winkel gaat. Het laagste punt van de boog bedraagt 40 cm boven maaiveld. De wanden worden buiten de obstakelvrije zone van 4.50 meter geplaatst.

In de wanden worden de namen van de aanliggende polders Oosterpolder en Weelpolder in 30 cm grote letters gefreesd.

Op de middencirkel van de rotonde wordt door middel van een verhoging van 1.00 meter cortenstaal met een bloemrijk grastalud de richting van de dijk geaccentueerd, aflopend naar de verharding.

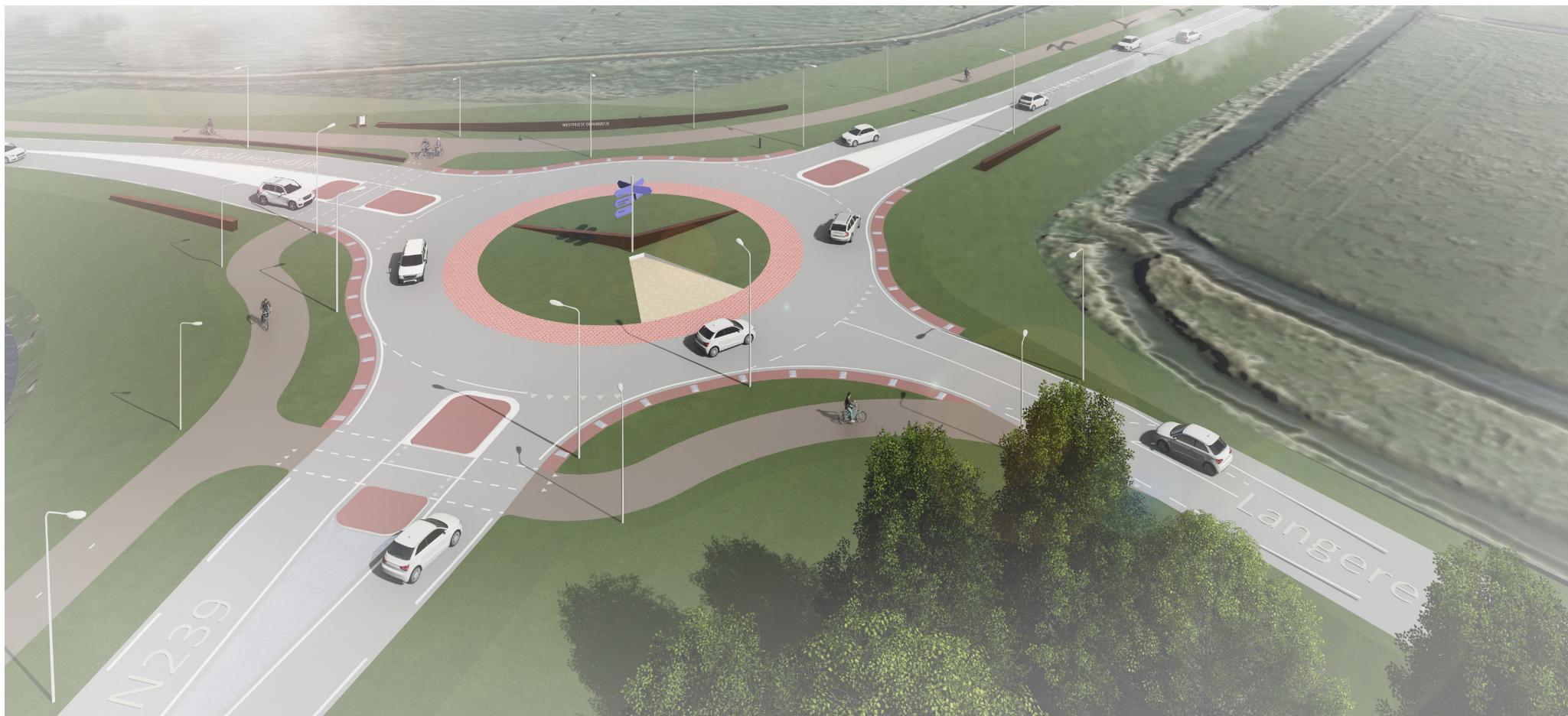
Visualisatie rotonde Langereis richting Winkel

Visualisatie rotonde Langereis ikomende vanaf Winkel

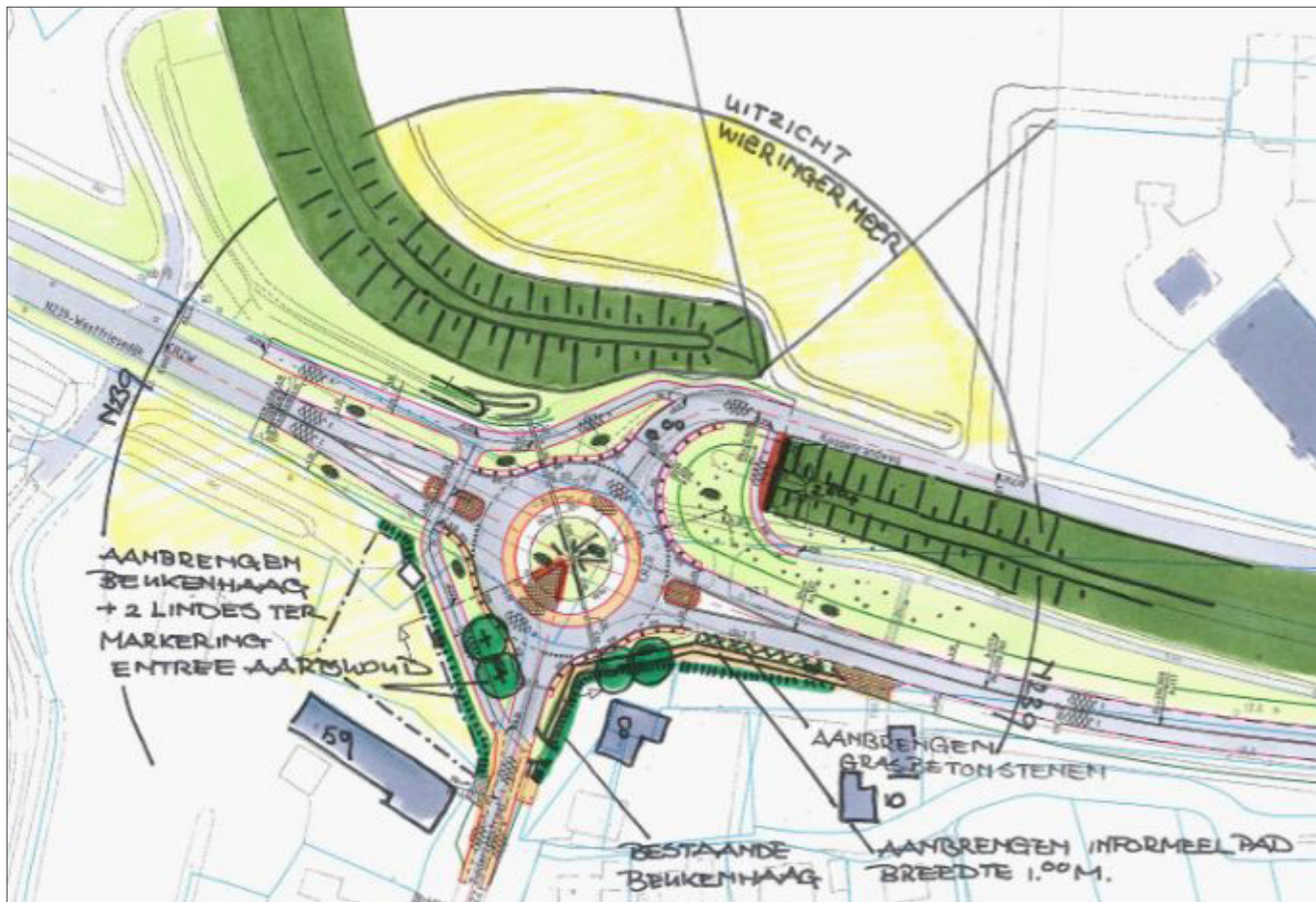

Visualisatie rotonde komende vanaf Langereis

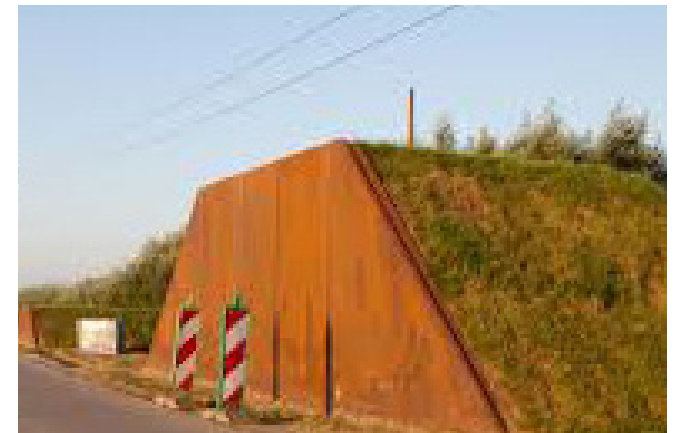

Visualisatie rotonde Langereis , kijkrichting noord-oost

Komende vanuit de richting Winkel is het beeld een oplopende cortenstalen wand en daarvoor een nagenoeg vlak grasvlak. In deze strook ligt ook de verharding voor opstelplaats onderhoudswagen ANWB bewegwijzering. De rand wordt afgewerkt met cortenstaal (zonder kleurcoating) met een bovenbreedte van 10 cm conform de rotonde N239/ Almerdorperweg.

Schetsontwerp rotonde Zuiderzeestraat - N239 / Koggenrand

Coupure Westfrie Omringdijk zichtbaar maken met cortenstaal

Aanbrengen belettering op cortenstalen wand

Herstel houten hekwerk paardenweide + beukenhaag ervoor aangeplant

4.3 ROTONDE ZUIDERZEESTRAAT

De rotonde ligt aan de entree van Aartswoud aan de Zuiderzeestraat. Ten noorden van de kruising ligt herkenbaar in het landschap de verhoogde Westfrie Omringdijk die wordt doorsneden door de ontsluiting Koggenrandweg.

In het verleden is de noordelijke punt van de dijk aangepast om deze doorsnijding mogelijk te maken. Voorgesteld wordt de coupure door de dijk beter zichtbaar te maken door de oostelijke dijk te markeren met een cortenstalen wand. De westelijke dijk aan de zijde Koggenrandweg blijft onaangetast. De dijk wordt recht doorsneden door een staalplaat van cortenstaal die het taludverloop van de dijk volgt. Aan de verticale cortenstaal wand worden de letters van het woord 'Westfrie Omringdijk' wat verhoogd aangebracht. De schaduwwerking van de letters symboliseren licht en lucht, het cortenstaal verwijst naar de aarde waar de dijken van zijn gemaakt. De dijk ligt ongeveer op 2.80-2.90 N.A.P.

De doorsnijding heeft een hoogte van maximaal 2.50 meter ten opzichte van het nieuwe wegpeil Koggenrand met aan weerszijden een taludverloop van circa 1:3. De huidige kruinbreedte blijft gelijk. Op het talud en de kruin wordt een bovenbreedte van 30 cm cortenstaal aangehouden.

Aan de zijde van de woningen Zuiderzeestraat wordt de bestaande beukenhaag en de twee bestaande

bomen Zuiderzeestraat 8 behouden. Tegen instralen van autolichten dient de bestaande haag te worden verhoogd.

Aan de zijde Zuiderzeestraat 59 wordt langs het fietspad een beukenhaag aangebracht (hoogte 80 cm). Samen met twee nieuw aan te planten lindes wordt de dorpsentree Aartswoud in beeld versterkt. Achter de haag wordt het bestaande hekwerk van de paardenweide herplaatst.

Voor de ontsluiting van de woning Westfriesedijk no. 10 is op verzoek van de bewoners een 1.00 meter breed wandelpad naar de Zuiderzeestraat opgenomen. Aan de wegzijde wordt de berm over een lengte van 10.00 meter en breedte van 3.00 meter verhard met grasbetonstenen, aansluitend op de inrit woning Westfriesedijk no. 10. Op deze locatie kunnen leveranciers voor beide woningen tijdelijk veilig parkeren.

De middencirkel van de rotonde wordt in het middelpunt 1.00 meter verhoogd, aflopend naar de verharding en voorzien van een bloemrijke grasvegetatie. Komende vanuit de richting Aartswoud ligt een verharde opstelplaats voor de onderhoudswagen ANWB bewegwijzering. De rand wordt afgewerkt met cortenstaal (zonder kleurcoating) met een bovenbreedte van 10 cm conform de rotonde N239 / Almerdorperweg.

Visualisatie rotonde vanuit kijkrichting Koggenrandweg

Visualisatie rotonde N239 richting Medemblik

Visualisatie rotonde N239 vanuit kijkrichting Zuiderzeestraat

Visualisatie rotonde N239 - Zuiderzeestraat - Koggenrandweg / entree Aartswoud

Vestiging Oosterhout

Beneluxweg 125
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
+31 (0) 162 487 500

info@croonenburo5.com

Vestiging Maastricht

Wim Duisenbergplantsoen 21
Postbus 959
6200 AZ Maastricht
+31 (0) 43 325 32 23

www.croonenburo5.com

Vestiging Oosterhout

Beneluxweg 125
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
+31 (0) 162 487 000

info,nl@anteagroup.com